

Oikeat aseenkäsittelyotteet on hyvä oppia heti metsästysuran alusta alkaen. (Kuva: Hannu Huttu)

Tavaksi oikeat rutiinit ampuma

Ampuma-aseiden kanssa huolellisuus on valttia.

Jokaisen aseenkäsittelijän tulee luoda itselleen turvallisen aseenkäsittelyn rutiini, josta ei tingitä.

Yksikin huolimattomuusvirhe aseensa kanssa on liikaa, ja vähentää myös suuren yleisön luottamusta metsästäjien aseturvallisuuteen.

VELI-PEKKA LAUKKA
JA ANNA TUHTI

KESÄ on ampumarajoitusten aikaa. Harjoituskauden aluksi on hyvä tarkastaa omat turvallisen aseenkäsittelyn rutiinit. Käsittelemällä aseita aina vakiintuneiden, turvallisten toimintatapojen mukaan aseet eivät jää ladatuiksi väärissä tilanteissa eikä vaaratilanteita pääse syntymään.

Oikeat rutiinit on hyvä opetella huolella ampuma-uran alusta alkaen, mutta konkarinkaan ei ole koskaan liian myöhäistä tarkistaa toimintatansa.

Peruslähtökohta

Turvallisen aseenkäsittelyn peruslähtökohtaksi voi ottaa helpon kahden kohdan muistisäännön. Silläkin pääsee jo hyvin pitkälle. Kohta yksi kuuluu: Joka kerran, kun otat aseensa käteesi, tarkista ettei siinä ole patruunoita. Siis joka ikisen kerran – olipa kyseessä oma tai kaverin luvan kanssa otettu ase. Aseensa pitäminen aina joko taitettuna tai lukko auki selkeyttää tilanteen yksiselitteiseksi.

Toinen sääntö kuuluu: Osoita aseella aina vain turvalliseen suuntaan. Tämä tarkoittaa asetta pidettäessä piipun osoittamista maahan tai ylöspäin, ampumaradalla ampumista vain taustavallin suuntaan ja metsällä riistolaukukun suorittamista vain turvallista taustaa vasten.

Mikäli kaikki metsästäjät noudattaisivat kirjaimellisesti näitä kahta perusohjetta, hyvin moni onnettomuus olisi vältetty. Kahden peruskohdan lisäksi ohjeistusta kuitenkin tarkennetaan vielä seuraavassa, jotta loppu-

jenkin onnettomuuksien riskit saadaan minimoitua.

Aseiden säilytys kotona

Aseet säilytetään kotona turvallisessa, kuivassa ja lukituspaikassa. Ja heti alkuun on hyvä täsmentää, että aseet todellakin tulee säilyttää kotona – ei mökillä, asuntovaunussa, autossa ja muissa vastavissa paikoissa lojumassa. Ei edes paria päivää laiskuutuaan.

Paras aseensäilytyspaikka on lukittu asekaappi. Aina on hyvä muistaa, että aseet kiinnostavat paitsi harvemmin vierailevia varkaita, myös mahdollisia useammin paikalla olevia lapsia ja nuoria. Asetarvikkeiden säilytyspaikan tulee olla sellainen, että esimerkiksi sattunnaisesti käyvien sukulaislapsien vierailu ei edellytä erillistä pohdintaa aseiden ja patruunoiden sijoituspaikan väliaikaisesta parantamisesta.

Patruunat pidetään kuivassa ja viileässä paikassa, jotta niiden käyttöturvallisuus säilyy. Jos yhtään on epäiltävissä, että talossa asuvia tai vierailevia pikkunaskaleita saattaisi kiinnostaa omatekoisten pommien valmistus, on patruunoiden lukumäärä hyvä pitää itselleen selvänä ja tarkistaa tuolloin tällöin. Jokainen, joka on ollut joskus

pikkupoika, tietää kyllä mistä puhutaan – ja kuinka varmoja aikuisten avainpiilot ovat.

Ampuminen ja patruunat

Aseenkäsittelyn perusasioihin kuuluu, ettei toisten ihmisten aseisiin kosketa ilman lupaa. Tämän säännön tärkeimpänä perusteluna on jälle turvallisuus; et voi olla koskaan varma, onko kyseinen aseenomistaja yhtä huolellinen turvallisuusnäkökulmien kanssa kuin itse olet.

Ampumisen peruslähtökohta taas on, että aseessa käytetään aina vain siihen kuuluvia, turvallisia patruunoita. Kalliiperin on oltava aina oikea. Myös haulien sopivuus on varmistettava, eli sopiiko ase esimerkiksi rautahaulille.

Patruunoiden kohdalla ei kannata pihistellä. Mikäli patruunat ovat lojuneet repun pohjalla kolme metsästyskautta ja kastuneet noin kuusi kertaa, on niiden koostumus voinut muuttua. Vanhat ja huonosti säilytetyt patruunat on armotta hävitettävä; muutaman euron takia ei kannata riskiä ottaa. Muuttuneet patruunat voivat rikkoa aseensa ja pahimmassa tapauksessa aiheuttaa vakavan onnettomuuden.

Sama koskee perikuntien

vinteiltä ja muista kätköistä löytyneitä vanhoja patruunoita: vaihtoon vain.

Erityisen huolellinen on oltava, mikäli jälleenlataa itse patruunansa. Kaikki tarvikkeet tulee säilyttää lasten ulottumattomissa – ja ehdottomasti alkuperäispakkauksissaan, jotta tuotteen sisältö, palonopeus ja muut ominaisuudet ovat varmasti tarkastettavissa. Parin vuoden päästä ei enää muista, mikä ruuti tulikaan laitettua uuteen rasiaan. Käytettyjen tarvikkeiden laadun ja ominaisuuksien kanssa on oltava tarkkana, sillä esimerkiksi kotimaisen ja ulkomaisen ruudin palonopeudessa voi olla yllättäviä eroja.

Jälleenlataajan on tietysti myös pidettävä huolta, ettei tee yli- tai alladattuja patruunoita. Yllilataaminen aiheuttaa vaaratilanteen, mutta monia voi yllättää, että allilataaminen on vieläkin vaarallisempaa. Vajaa lataus pääsee muodostamaan ruudista höyrypilven, joka saattaa syttyä kerralla ja aiheuttaa räjähdysten. Lopputulos ei ole terveellinen. Joka tapauksessa sekä yli- että allilataaminen

Turvallisen aseenkäsittelyn periaatteet

- Kun otat ampuma-aseen käteesi, varmista joka kerta, että siinä ei ole patruunoita
- Pidä piippu aina turvalliseen suuntaan
- Varmista aina, että tausta on turvallinen ennen kuin ammut
- Käytä vain hyväkuntoisia ammuksia, joiden alkuperän tiedät
- Jälleenladatessasi varo yli- ja allilatausta, käytä vain sellaisia tarvikkeita joiden alkuperästä ja ominaisuuksista olet perillä
- Puhdista ja tarkista aseesi säännöllisesti
- Älä koske muiden aseisiin missään ilman lupaa

Ampumaradalla ehdottoman ainoa paikka, jossa asetta käytetään tai tehdään kylmänostoja, on varsinainen ampumapaikka. Esimerkiksi rata-alueen parkkipaikka on täysin väärä paikka koetähtäyksiin ja kuivaharjoitteluun. Samoin kilpailujen myyntikojuissa aseiden ostajien tulee pidättäytyä koenostoista väkijoukon keskellä. Periaatteesta on pidettävä kiinni, vaikka olisi radalla yksinkin, sillä koskaan ei voi tietää josko joku kuitenkin huomauttaa tulee paikalle.

Radalla ammutaan aina vain

taustavallin suuntaan. Omia maalivirityksiä ei tehdä sivuille, vaan taulut asetetaan aina turvallista taustavallia vasten. Kimmoketurvallisuus on pidettävä mielessä. Samoin haulikkoammunnassa tulee käyttää vain virallisia ampumapaikkoja ja -suuntia. Ken haluaa vaihtelevampien ampumasuuntien harjoituksia, etsii niitä eri radoilta.

Ampumaradalla on huomioitava aina muut käyttäjät. Ampuminen tapahtuu omalla vuorolla. Mikäli joku on ehtinyt aloittaa tietyin lajin harjoituksen, on oman lajin kanssa odotettava vuoroaan. Esimerkiksi, kun joku jo ampuu radalla liikkuvaa hirveä, joutuu aseeseen kohdistajaa odottamaan, mikäli erillistä koh-

leja, niin sitten ei; liijyhauhen kanssa on etsittävä toinen rata.

Laki edellyttää, että ampuja huolehtii saapuessaan esille joko punaisen lipun tai merkkivalon. Radan käyttäjän on tunnettava radan säännöt ja peruskäyttö, joihin merkkivalon tai -lipun virittäminen myös kuuluu. Tarkista myös maali-lue ennen ampumisen aloittamista.

Aseenkäsittely metsällä

Rutiinien merkitys korostuu metsällä, jossa aseenkäsittelyyn liittyy nopeita ratkaisuja ja jännittävää herättäviä tilanteita.

Ennen riistalaukausta on aina varmistuttava siitä, että ampuu oikeaa kohdetta, ja että ampumasuunnan tausta on turvallinen. Ota rutiiniksi suunnitella huolella ampumasektori aina ensimmäiseksi, kun saavut passipaikalle. Paina mieleesi suunnat, joihin ei saa ampuu. Luotiaseen kantama on useita kilometrejä – ja kuolettava matka on metrilleen sama. Ampumasuunnasta on siis aina oltava varma. Ensimmäisestä kahahduksesta ei koskaan ammuta, vaan kohde on varmistettava ehdottoman huolella ennen laukausta.

Turvallisinta on ampuu aina alaviistoon, esimerkiksi alas jahtitornista tai -lavalta. Myös kimmokemahdollisuus on huomioitava. Luoti voi kimmota mihin tahansa suuntaan, jopa 180 astetta suoraan tulosuuntaansa. Luodin kulkusuunta voi muuttua myös ennen riistaeläintä, minkä vuoksi tiheikköihin ei tule koskaan ampuu. Luodin lentoradan tulee olla aivan esteetön.

Metsästystilanteen toinen tärkeä rutiini on poistaa aina aseesta patruunat passipaikalta poistuttaessa. Aseiden tulee siis aina olla panostamatta passipaikkojen vaihtotilanteissa, myös silloin kun paikkaa vaihdetaan nopeasti. Lataamattomuus on hyvä tarkistaa vielä erikseen joka kerran, kun aseeseen nostaa aseen. Patruunoita ei saa olla autoillessa edes aseiden lippaassa, laki yksiselitteisesti kieltää sen.

Ladatuksi unohtunut ase on vaarallinen kumppani myös esimerkiksi hirvenvedossa ja nuotiopaikalla.

Vastuullinen aseenkäsittely lisää paitsi turvallisuutta myös metsästyksen hyväksyttävyyttä. On hyvä pitää mielessä, että jokainen metsästäjä antaa aina omalla toiminnallaan ulkopuolisille mielikuvaa metsästyksessä. Turvallisesti ja vastuullisesti toteutettua metsästysharrastusta voi ylpeydellä edustaa. ■

-aseiden kanssa

lyhentävät aseiden käyttöä.

Aseiden puhtaanapito ja huolto kuuluvat myös turvallisuuden perusasioihin. Oman aseiden kunnon tarkistamisen ja puhdistamisen tulisi kuulua aseenkäsittelijän tavallisimpiin arkirutiineihin.

Aseenkäsittely ampumaradalla tai -kilpailuissa

Kaiken ampumarjoittelun tulisi keskittyä vain ampumaradoille, sillä ne ovat turvallisia paikkoja ampumiselle. Ampumaradalla ja -kilpailuissa kuitenkin yhdistyvät usein väkijoukko ja ampuma-aseet, mikä vaatii selkeiden rutiinien opettelua.

Ampumaradan käyttäminen on oltava aina lupa. Metsästys- tai ampumaseurojen omistamien ratojen kohdalla käyttö edellyttää usein seuran jäsenyyttä, mutta myös riistanhoitoyhdistysten kaikille avoimien ratojen käyttöön on oltava lupa.

Aseet viedään aina varsinaiselle ampumapaikalle lukko auki, taitettuna tai mieluiten suojuksessa. Uuden ampumarastajan tulee alusta asti mieltää tämä rataturvallisuuden perusasia. Radalla oman turvallisen aseenkäsittelyn tulee näkyä kaikille läsnäolijoille.

Taitettu haulikko tai avoinna oleva kiväärinlukko on näkyvä viesti turvallisesta aseenkäsittelystä. (Kuva: Ere Grenfors)

distuspaikkaa ei ole.

Ampumaradalla noudatetaan sekä yleisiä turvallisuusmääräyksiä että ratakohdaisia ohjeita, joihin radan käyttäjän tulee tutustua huolella. Ratakohdaisiin ohjeisiin saattaa kuulua esimerkiksi ampuma-aikojen rajoituksia viikonloppuisin. Radan ympäristöluvan ehtoja on myös kunnioitettava; mikäli radalla ei saa ampuu liijyhau-